

Lyften

Fredrik Andersson

Boksidan

Lyften

av

Fredrik Andersson

Copyright: Förlaget Boksidan 2004
Box 558
146 33 Tullinge

Lyften, ISBN-nummer: 978-91-86199-13-5

Besök www.boksidan.com, för mer gratis-läsning.

Den döde

Sten hade just kommit till jobbet den dagen. Då chefen, kriminalkommissarie Ingvar Bergström, kom in på hans rum och beordrade honom att åka till lastbilsfabriken.

– Varför det?

– Dom har hittat en människa död under en lastbil.

– När då?

– I morse, vid sjutiden antar jag, det spelar väl ingen roll förresten, snäste chefen. Åk dit på en gång. Du får åka själv för ingen annan har kommit. Ta med en kamera.

– Finns det några poliser där?

– Självklart, Grönkvist och Bergman är där.

– okej, jag sticker på en gång, ska bara ta lite kaffe, så jag vaknar.

Chefen såg så surt på honom att han emellertid hoppade över kaffet och gick direkt till garaget. Lastbilsfabriken ligger nästan inne i Södertälje så Sten var där på några minuter. Men den som inte har varit där förstår nog inte hur lite den är framme som just nått det område som utgörs av lastbilsfabriken byggnader. Den insåg ganska snart även Sten. Han funderade över om han skulle förnedra sig genom att ringa chefen och fråga i vilken byggnad liket fanns eller om han skulle svänga in till huvudkontoret och fråga där. Sten valde inget av dessa alternativ, istället ringde han till Bergman och frågade vart de var. Han fick en så ingående och krånglig beskrivning att han var tvungen att ringa två gånger till innan han stod invid liket.

Däremellan hade han parkerat bilen och passerat en vakt i en grind.

Den döde låg under en lastbil på golvet i en stor verkstadshall. Det föreföll vara en man med svarta jeans. På överkroppen såg han ut att ha en mörkblå skjorta. Kroppen verkade inte vara skadad. Huvudet däremot verkade vara alldeles mosat under ett av de inre bakhjulen. Golvet runt det var det smetigt och blodigt, väldigt blodigt. Lastbilen stod i en fyrpelaryft. Lyften var inte olik dem man ofta ser på bilverkstäder, förutom att benen och i synnerhet mellanrummet mellan dem var betydligt större. Området innanför dessa fyra ben var omgärdat av polisens blåvitrandiga avspärrningsband. Sten stod utanför dessa band och tittade på kroppen. Bredvid honom stod konstaplarna Grönkvist och Bergman samt en person som Sten förstod var läkare. Alla fyra tittade på kroppen.

Sten försökte komma på något vettigt att säga, men allt han kom på var sådant han förmodligen läst i deckare. I brist på bättre frågade han efter en stund:

– När kom ni hit?

– Fem över sju, svarade Grönkvist.

– Vad gjorde ni då?

– Vi satte upp stripen förstås och sedan kallade vi på förstärkning, hurså, har vi gjort nått fel?

– Nä men har ni gjort något mer?

– Vi tog namnet på han som visade oss hit. Vad ska vi göra nu?

– Jag ska fotografera lite. Tror ni att det är en olycka?

– Det skulle ju vara om det vore fel på lyften, sade Bergman. Men varför skulle han överhuvudtaget hamna med huvudet under hjulet.

Sten blev med ens lite upprymd av tanken på att detta kanske var början på något annat än en utredning av en arbetsplatsolycka, kanske en mordutredning. Han fortsatte emellertid att se bister ut, tog fram kameran och zoomade in huvudet. Alla detaljer framstod så tydligt att han mådde lite illa. Han blundade och tryckte av. Därefter skyndade han sig att dokumentera kroppen, hjulet, lastbilen och verkstadslokalen.

– Kan vi lyfta upp bilen nu, så att jag kan undersöka mannen? Frågade läkaren ganska otåligt.

– Visst, hur gör man det?

Grönkvist gick mot en av pelarna. Där fann en dosa med tre knappar ovanför varandra. Högst upp fanns ett nyckelhål med en nyckel i. Den mittersta knappen var stor och röd. Det var helt klart en nödstoppknapp.

– Vänta, skrek Sten, det kanske finns några fotavtryck, eller fingeravtryck där.

– Vadå, tror du det är ett mord eller? Har du inte lite livlig fantasi. Bara för att du råkat ramla över två mordutredningar hör det faktiskt ändå inte till vanligheterna.

– Jamen, man vet ju inte, det verkar vara en ganska konstig olycka tycker ni inte det?

– Okej, vi avspärrar väl området runt pelaren också, men jag har redan gått där en gång med avspärrningsbandet, bara så att du vet det.

– Men vi måste ju för fan lyfta upp lastbilen. Invände läkaren.

– Jag kan stå en bit bort och trycka med det här spettet som ligger här på golvet.

– Fan, rör det inte, sa Sten. Det kanske är skitviktig information i att spettet ligger där. Han kanske har tagit självmord.

– Det heter ta livet av sig, eller begå självmord. Upplyste läkaren allvarligt.

– Tack! Svarade Sten synbart irriterad.

Sten tog en mängd fotografier på spettet och manöverpanelen. Därefter ställde sig Grönkvist med en lång pinne och försökte trycka på den övre av knapparna som var märkt med en uppåtpekande pil. Till slut lyckades han och lastbilen började röra sig sakta uppåt.

Det var nu ganska mycket folk inne i verkstaden. Ingen av dem föreföll, såvitt Sten kunde se, arbeta. De stod tysta omkring dem och glodde på lastbilen och den döde.

Sten försökte att inte låtsas om det, istället koncentrerade han sig på att fotografera kroppen och området omkring den. Minnet i kameran tog slut, så Sten sa åt läkaren att han var klar.

Sedan gick han fram till en av männen som betraktade dem och frågade honom om han visste vem den döde var. Mannen svarade med ett hummande som Sten inte förstod, men en annan person nästan ropade:

– Örjan Svensson, han jobbar, jag menar jobbade på installationslabbet.

Sten vände sig till den som ropat och bad honom om fler uppgifter. Uppgifter som han antog kunde vara värdefulla. Som var detta installationslabb ligger någonstans och vem som är chef.

Den tillfrågade skulle just till att svar när en lång man i kostym kom inrusande. Den tillfrågade nickade mot honom och sa:

– Där kommer Örjans chef, fråga honom.

Att han var någon slags chef var uppenbart. Han gick direkt fram till Sten, räckte fram handen och presenterade sig. Sten frågade om de kunde gå någonstans och prata och chefen förde honom, via ett antal korridorer och trappor, till ett ganska stort kontorsrum. De satte sig mitt emot varandra vid ett runt bord och chefen knäppte sina händer.

– Vad vill du veta?

– Är du hans chef?

– Ja, jag är hans närmaste chef, dessutom finns det ju flera chefer högre upp i organisationen.

– Vad tänker du spontant om det som har hänt?

Chefen sträckte på sig och ändrade inställning på muskulaturen i ansiktet på ett sätt som fick Sten att tänka på då han var grabb och hans far var på väg att skälla ut honom för något.

– Vi har en väldigt god säkerhetskultur här på lastbilsfabriken. Bland annat har vi nyligen installerat automatiska branddörrar till varje brandcell!

– Det låter ju fint, men vad tänker du om det här.

– Han var lite svår, den gode Örjan. Han såg nu ännu mer allvarlig ut och dessutom lutade han sig emot Sten, som för att ingen skulle höra något. Dessutom nästintill viskade han, fast dörren var stängd.

– Han var nog lite ensam och jag förstår inte vad han hade under den där lyften att göra. Dessutom måste det ju ha skett långt efter att alla gått hem och efter det att vakten gått sin rond. Jag förstår verkligen inte hur det kunde hända, att det kan vara en olycka menar jag.

– Har han varit konstig på sista tiden?

– Han har väl alltid varit lite egen, i alla fall så länge jag har känt honom och de som känt honom ännu längre säger att han alltid varit sån. Fast det är möjligt att det blivit värre på sista tiden. Jag håller ju mest på med administrativa och tekniska frågor.

Stens mobiltelefon ringde, det var Fredrik som undrade om han skulle följa med på lunch. De möttes på deras nya favoritställe, den grekiska grillbaren där de åt sina nya favoriträtter grillspett respektive moussaka. Sten beskrev vad han iakttagit och Fredrik höll med om att det kanske inte var en vanlig olycka.

– Har Yrkesinspektionen varit där?

– Vadå ska dom blandas in också?

– Ja, visste du inte det?

– Oej, jag ringer dom sen, men då borde vi kanske säkra fingeravtryck på de där knapparna så snabbt som möjligt innan nån yrkesinspektör börjar fingra på dom.

– Vi ska nog ta hans fingeravtryck också, va? Vilket ska vi göra först? Vill du ha hjälp förresten?

– Ja gärna. Det viktigaste är väl att säkra eventuella fingeravtryck på knapparna, sen åker vi till lasarettet.

– Vet du om det är din tjej som ska obducera honom?

– Nej, men dom är ju bara två stycken som håller på med det, så det är väl troligt.

– Hur går det med henne? Ska ni inte skaffa barn? Ni har ju hållit ihop i flera år nu?

– Jag vet inte, man får väl se.

De körde fram bilen mot den stora grind som var märkt labbporten. Vakten vinkade åt dem och grinden öppnades.

Väl framme vid lyften öppnade Sten den väska han bar på. Väskan var märkt fingeravtrycksutrustning. Sten stirrar ner på innehållet och efter en liten stund bestämmer han sig för sprayburken, lyfter upp den och granskar dess etikett.

– Vet du hur den fungerar, frågar han och tittar på Fredrik.

– Man trycker ner knappen på ovansidan.

– Det hajar väl jag också, men hur långt bort ska man hålla och hur mycket ska man spruta?

– Har du inte gjort det där förut?

– Nä bara på kursen, har du gjort det skarpt någon gång?

– Nä och jag var så bakis på kursen efter den där whiskyprovningen vi hade kvällen innan.

– Jag med, så då får vi väl chansa.

– Vi kan väl börja med något mindre viktigt, som till exempel upp-knappen, föreslog Fredrik.

Sten sprejade en stund på upp-knappen. För säkerhets skull sprejade han ifrån lite olika avstånd. Därefter bestämde de sig för att vänta en stund till dess vätskan avdunstat, innan Fredrik borstade bort det pulver som inte fastnad i fett från det fingeravtryck som förhoppningsvis fanns där och tryckte dit tejprensan. Det syntes emellertid inget mönster, där var bara ett svart ojämnt spridd pulver som försvann helt när Fredrik borstade.

– Vi gjorde kanske fel eller vad tror du Fredde? Vi provar med att jag först sätter ett fingeravtryck någonstans.

Sten tryckte till ordentligt med tummen mot stativet till pelarlyften. De väntade några minuter innan Sten sprayade på samma sätt som förut. När Fredrik borstade denna gång framträdde ett tydligt svart fingeravtryck.

– Fan! Utbrast Fredrik. Det är du som har gjort det.

Den tysta skaran betraktare runt omkring dem hade nu minskat till en handfull, som nästan mangrant skrattade högljutt. De båda poliserna försökte dock låta bli att ta någon notis om detta. Istället gjorde de om proceduren på ned-knappen. Det fanns emellertid inget fingeravtryck på ned-knappen heller. Så gick de på och avsynade spettet med en ultraviolet lamp. Flera fingeravtrycksliknande märken syntes på det. Det gick således åt en hel påse med fingeravtryckslappar eftersom de hade lärt sig att bara tejpa fast ett fingeravtryck på varje lapp. På var och en av dem skrev Fredrik med kulspetspenna ”fingeravtryck på järnspett på lastbilsfabriken”.

Därefter vände de på spettet och lade upp det på väskan för att förhindra att den sidan blev dammig. Det gick som vanligt när cylindriska föremål läggs på inte helt plana underlag. Spettet rullade alltså ner på golvet under kraftigt oväsen. De båda poliserna betraktade ilsket och förlamat hur spettet rullade längs golvet och stannade ett par meter bort.

– Fan Stene, vi tar med spettet istället.

Sten kände sig så bortgjord att han bara ville därifrån. Han nickade därför allvarligt mot Fredrik, packade ner utrustningen i väskan, hämtade spettet och gick hastigt mot utgången.

På väg till lasarettet ringde Sten till sin flickvän och frågade om hon höll på med ett lik från lastbilsfabriken.

– Nä, det är nog Stig som har tagit hand om det. Själv har jag hoppat in på akutmottagningen. Jag kan inte prata mer nu för jag håller på att sy en kille.

– Svarar du i telefon då.

– Ja det vet du väl när det ringer i min mobil är det ju privat och då kan det ju vara viktigt, som nu till exempel, när du ringer.

– Kan du ringa sen?

– Visst puss!

Sten ringde till sjukhusets växel och bad att få bli kopplad till Stig Gottman.

Gottman svarade och när Sten presenterat sig frågade han om det var Elins pojkvän som var i andra ändan av tråden.

– Jag ringer trådlöst, men jag är tillsammans med Elin. Har du grävt i en Örjan från lastbilsfabriken?

– Ja, jag håller på, vad vill ni egentligen veta?

– Vad dog han av till att börja med?

– Jag är inte säker på det än, men han har kraftiga skador i huvudet.

– Jag vet, men vi undrar om han blivit utsatt för våld innan skallskadan eller om han blivit drogad och någon lagt honom under lyften.

– Jag ska undersöka saken, vill ni något mer annars fortsätter jag gärna, för telefonen blir så äckligt blodig när jag håller i den.

– Bara en grej till, skulle vi kunna få ta fingeravtryck på honom nu?

– Visst kom förbi bara, hej då.

När de väl var inne i obduktionsrummet kunde de konstatera att obducenten förmodligen skojar, för telefonen var inte alls blodig.

En summarisk jämförelse av avtrycken gav vid handen att Örjan antagligen inte hållit i spettet, i vart fall inte med fingertopparna, alternativt hade han använt handskar eller något annat skydd för fingrarna. Efter detta arbete och en lång fikapaus samt en kort surfning på Internet, släkte Sten flitens lampa och gick hem för dagen.

Morgonen efter låg det ett e-mejl från Stig Gottman i Stens inkorg. Mejlet beskrev resultaten från undersökningen av Örjans kropp, sammanfattningsvis hade Gottman inte hittat något som tydde på annat våld än det som åstadkoms av lastbilen. Det skulle däremot kunna vara så att han hade någon form av drog i kroppen, men om detta skulle han återkomma. Efter att ha läst detta mal och några till som hade kommit sedan föregående dag, gick Sten på möte.

Mötet var i ett av konferensrummen och det skulle enligt kallelsen handla om hur verksamheten inom kriminalavdelningen skulle kunna förbättras.

Det var alldeles säkert seriöst menat av chefen att de borde utveckla verksamheten. Kanske var det något han fått på sig uppifrån. Eller då så hade han gått någon kurs i ämnet spekulerade Sten och Fredrik under tiden de väntade på chefen. Mötet blev ganska farsartat. Fredrik i synnerhet, fast även Sten och Anette Karlberg kastade fram en hel uppsjö med förslag på hur de skulle kunna öka polisens inkomster. Chefen, försökte ta tag i mötet genom att slå näven i bordet och säga:

– Vi ska ju för fan inte tjäna pengar, vi ska förhindra brott. Vi ska utveckla verksamheten så att vi förhindrar fler brott.

Alla satt en stund som frågetecken, sen kom kreativiteten igång igen.

- Fler poliser, sa Fredrik.
- Fler fängelser, sa Anette.
- Kan vi inte skicka en enkät till brottslingar och fråga varför de begår brott, föreslog Sten.
- Det är redan på gång, man har tagit fram en enkät på huvudkontoret, som de håller på och testat i Stockholm.
- Är det sant? Sa Sten. Jag bara skämtade. Vad väntar man sig för svar?
- Jag vet inte, jag har inte sett den. Men man vill från huvudkontoret att alla distrikt skall skriva en handlingsplan för hur brottsligheten ska minskas.
- Skulle vi inte kunna minska antalet brottsrubriceringar för de brott som begås, föreslog Fredrik. Jag menar om vi istället för att skriva att någon har blivit misshandlad och rånad så skriver vi bara misshandlad.

Sten hakade på:

- Det är ju lysande, vi skulle kunna få ner antalet brott radikalt.

Trots Stens och Fredriks entusiasm var chefen helt kallsinnig till förslaget. De fortsatte mötet en stund till, utan att komma på några fler radikala grepp för att få ner brottsligheten i Södertälje. Chefen sammanfattade mötet med beslutet att Sten skulle ta fram ett förslag på en Södertäljeanpassad enkät om varför brottslingarna begår brott. Efter mötet ringde Sten till nummerupplysningen för att få numret till Yrkesinspektionen i Stockholm, men de hittade inget nummer. Inte någon annan stans i Sverige heller. Efter att ha gjort en manuell undersökning enligt metoden att gå runt och fråga all kollegorna han mötte, jobbade han på teorin att de bytt namn till Arbetsmiljöinspektionen. Denna nya teori visade sig vara riktig och han blev kopplad till deras kontor i Solna. Han drog sitt ärende i växeln och blev kopplad till den person som tydligen hade tillsynen på lastbilsfabriken. Denne lyssnade på Stens redogörelse och sade därefter att han redan hade hört om händelsen på radio och faktiskt var på väg att åka dit själv för att utreda saken. De kom överens om att han skulle ringa Sten så fort han fått tag i huvudskyddsombudet och gjort upp om en tid med honom. Han ringde någon halvtimme senare och sa att de skulle träffas en och en halv timme senare vid labbporten. Nu var det emellertid så att Sten då var tvungen att delta i en intern kurs om EU-anpassning, eftersom det enligt chefen var obligatorisk närvaro för alla kriminalare.

- Det är lugnt, sa arbetsmiljöinspektören. Vi utreder ju kanske inte riktigt samma saker. Vi tittar mer på om lyften var besiktigad och om dom har haft tillräckliga rutiner för att förebygga att sånt händer.

Sten förstod inte riktigt vad inspektören menade, men han var ganska nöjd över att slippa åka ut till lastbilsfabriken igen.

Familjen

Sten ringde på dörren. Efter en stund öppnades den och bakom den stod en ganska fet kvinna som kanske var i sextioårsåldern. Ögonen var röda av gråt.

– Polisen? Sa hon frågande.

– Just det, får vi komma in?

Hon flyttade sig bakåt, vände sig om och ledde dem till vardagsrummet.

– Ni behöver inte ta av er skorna, vi kan sitta i vardagsrummet, i soffan kanske.

Hon pekade mot en soffa. Självsatte hon sig i en fåtölj och tittade frågande på dem. De tittade tillbaka på henne, men ingen sa något. Till slut bröt emellertid Fredrik tystnaden genom att säga:

– Förfärligt tråkigt det här.

– Ja fruktansvärt tråkigt. Fyllde Sten i.

– Oerhört, sa kvinnan.

– Jag förstår inte, vad skulle han under bilen att göra, fortsatte kvinnan.

– Nej, det verkar inte vara någon som förstår det. Har du något att berätta?

– Nej, vad skulle det vara? Det är väl en olycka?

– Förlåt, jag menar när skulle din make komma hem, när fick du veta vad som hänt, var han konstig på något sätt?

– Konstig, nej jag vet inte, han har nog alltid varit lite speciell, tror jag.

– Hur då? Frågade Sten.

– Vi träffades på folkets park i Gnesta nittonhundrasextionio. Han stod i ett hörn av dansgolvet och såg ensam ut. Jag stod i ett annat hörn av dansgolvet. Jag tittade på honom allt vad jag orkade. Han visste nog att jag tittade på honom, men han vågade inte titta tillbaka. Till slut gick jag fram. Jag kunde knappt gå för benen skakade så mycket, men till slut kom jag fram. Sedan tystnade hon. Sten och Fredrik tittade på varandra. Sten tänkte att det här kan nog spåra ur, men det är väl bra att kvinnan pratar. Det kändes som om Fredrik tänkte samma sak, ty han nickade och frågade:

– Vad hände?

– Jag sa hej och då sa han också hej, sen sa vi inget mer.

Ingen sa något nu heller. Först efter flera minuter frågade Sten.

– Sen gifte ni er fick barn och flyttade hit?

– Ja just det fast jag blev faktiskt gravid innan vi gifte oss.

– På vilket sätt var han lite speciell?

– Han sa inte så mycket, inget man kunde höra i alla fall. Han gick mest och mumlade saker. Jag blev aldrig riktigt klok på vad det var han mumlade. Det var så osammanhängande. Det var liksom bara ord utan nått sammanhang. Men han var hemskt snäll. Han gjorde alltid som man sa till honom. Livet blir besvärligare nu när han é borta.

– Hade han några intressen? Någon hobby eller så?

– Bilar, han älskade bilar. Han prenumererade på flera biltidningar och han såg alla bilprogram på TV.

– Höll han mycket på och meckade med bilar.

– Jodå han hade en väldigt fin Amazon som han skötte pedantiskt. Sen krokade han med den och den blev bara skrot.

– Men köpte han ingen ny bil då?

– Nej det var så förfärligt det där med olyckan?

– Varför det?

– Jo han fick sådan våldsam huvudvärk efter det och dessutom förlorade han körkortet.

Kvinnan började gråta. Först lite försiktigt och sedan så häftigt att varken Sten eller Fredrik orkade vara kvar och höra på.

De åkte tillbaka till polisstationen och kollade upp den döde i registren.

Han hade bara varit i kontakt med rättvisan en gång förut. Det var vid en trafikolycka på vägen som leder från hans arbetsplats till Södertälje centrum. Den hände för lite drygt ett år sedan, på vintern. Han hade färdats norrut på vägen i en Amazon. Av okänd anledning hade han kommit över på fel sida om vägen och frontalkrockat med en lastbil. Amazonen hade pressats bakåt samtidigt som den vreds så att bakändan spärrade det andra körfältet. En röd BMW hade kolliderat med Amazonens bakparti. Föraren i BMW:n hade slungats ur bilen och landat på Amazonen. Föraren av den bilen, en tjugosjuåring vid namn Stefan Gärdemo hade skadats kraftigt och han var nu i det närmaste totalförklarad. Stefan Gärdemo hade inte använt bilbälte. Örjan Svensson fick kraftiga skrapår i huvudet, tre brutna revben och förmodligen även en whiplashskada. Föraren av lastbilen hade inga yttre skador men ont i bröstet. Han, likväl som Örjan Svensson, hade använt bilbälte. Örjan hade i tingsrätten dömts för vårdslöshet i trafik med körkortet indraget i ett år samt 50 dagsböter á 100 kr.

– Fan va mild dom, sa Fredrik.

– Jag håller med, det där var ju hur klantigt som helst, jag kan tänka mig att den där Stefan inte blev så glad.

– Fast han hade ju aldrig gjort något förut, så de var väl snälla på tingsrätten.

– Antagligen.

– okej, vad får vi ut av det här?

– Jag tycker man anar ett självmord här.

– Anar! Det känns klockrent, om inte den där Stefan Gärdemo har lejt någon att klippa honom.

– Det är ju också en möjlighet, han har ju i alla fall ett motiv.

Stefan Gärdemo

Sten ringde nummerupplysningen och frågade efter Stefan Gärdemo. Efter att ha provat Eniro och för säkerhets skull även några andra nummerupplysningar kunde han konstatera att Stefan Gärdemo inte har något telefonnummer registrerat i sitt namn. När han tittat i belastningsregistret kunde han vidare konstatera att Stefan har begått minst tio brott, de flesta före och två efter olyckan. Av de brott han blivit bunden till före olyckan var tre trafikrelaterade, tre gällde inbrott och två var misshandel. De två brotten efter olyckan gällde försäljning av mindre mängder narkotika. Han kände sig stärkt av att Gärdemo var officiellt stämplad som brottsling och därmed ett tacksamt offer för djupare granskning. Till skillnad från folk som ännu inte fått den stämpeln och därför känner sig så kränkta bara för att man hör dem. Efter den stärkande insikten gick han vidare med skattemyndigheten som gav honom Gärdeos officiella adress och inkomst. Den officiella adressen var på en gata Södertälje hamn och den officiella inkomsten utgjordes enbart av sjukpenning från försäkringskassan. Han tog fram en anteckningsbok och började sammanfatta det han funnit, fast när han kommit till adressen hejdade han sig. Varför gör jag detta, tänkte han, det är ju ungefär som att jag misstänker honom bara för att han har sålt lite knark och är sjukskriven. Efter denna tanke rev han sönder sidan i anteckningsbok och gick in till Fredrik.

– Kan vi inte gå och skjuta lite eller nått, jag känner att jag behöver lite paus.

– Det vore kul, men jag har inte tid. Kan vi inte ta det senare.

Sten gick tillbaka till sitt rum utan att säga något mer. Nu kände han sig missmodig på riktigt. Det kanske skulle hjälpa med lite surfande på Internet tänkte han och klickade på dess ikon på datorskärmen. Han började som vanligt med att kolla in nyheterna på Dagens Nyheters hemsida. Sedan gick han vidare till dess ekonomisidor. Han tittade på börskurserna och framför allt på hur det gick för Ericsson idag. Hans humör sänktes ytterligare när han insåg att Ericsson sjönk den dan också. Bara idag hade hans investering sjunkit med minst femhundra kronor i värde. För minst tusende gången lovade han sig själv att aldrig mer följa Expressens placeringstips. Han surfade vidare till DN-bostad och sökte efter en mindre villa i Södertäljetrakten. Bland de minst tjugo villorna som han hade fått träff på flera gånger tidigare, hade det nu dykt upp två nya objekt, varav ett som verkade jätteintressant. Han skrev ut beskrivningen, mejlade mäklaren om en utförligare sådan, därefter ringde han Elin. Elin blev nu inte alls så upphetsad som Sten hade hoppats. Det lät som om hon bara ville avsluta samtalet, men de kom i alla fall fram till att de skulle åka förbi huset på kvällen efter maten. Konstigt, tänkte han när han lagt på luren, ibland vill hon väldigt mycket att vi ska skaffa barn, köpa villa och allt sånt, men ibland verkar det som om hon nästan vill bli av med mig. Han bestämde sig för att ta upp det med henne på kvällen. Det borde hon ju uppskatta på något sätt, för hon brukade ju ofta klaga på att han aldrig säger något. Bara går runt och tiger om saker och ting. Sten fördrev resten av tiden fram till lunch med att fundera över hur han skulle formulera sig. Han funderade så koncentrerat på detta att klockan hann bli närmare tolv innan han reste sig för att gå in till Fredrik och fråga om de skulle gå ut och äta.

Nu var Fredrik inte längre på sitt rum så Sten tog ett varv runt i korridoren för att se om det var någon annan hungrig person som inte brukade ha med sig matlåda. Det var emellertid tomt i lokalerna och det slutade med att han fick äta själv.

Även efter lunchen och långt in på eftermiddagen var Fredrik borta, därför gick Sten in till Anders och frågade om han hade tid att följa med till en misstänkt person och höra honom.

– Vadå, har ni någon misstänkt och vad är denne i så fall misstänkt för?

– okej då, han är väl inte direkt misstänkt ännu, men jag tycker ändå att man kanske borde kolla honom. Han är kriminell. Sten berättade vad de visste under tiden som Anders satte på sig jackan och bytte från tofflor till promenadskor.

Huset i vilket den eventuellt misstänkte skulle bo i var ett vanligt svenskt smالhus i brun puts med två portar.

Det stod inte Gärde på skylten med lägenhetsinnehavarnas efternamn, som på sedvanligt sätt var uppsatt i porten. De gick upp för trapporna och kollade namnen på dörrarna. Det stod inte "Gärde" på någon av dörrarna heller.

– Vi kör manuell sökning, sa Anders och ringde på den dörr som var längst bort på det översta våningsplanet. På andra våningsplanet öppnades en dörr då de ringde på. En liten gumma tittade fram bakom den halvöppna dörren. Anders, som var på väg nerför trappan till bottenplanet där Sten befann sig, vände på huvudet och bad om ursäkt och sade att han ringt på fel dörr.

– Det var märkligt, sa gumman. Ni har ju ringt på alla dörrar i det här huset, vad vill ni egentligen, ska jag ringa efter polisen?

Anders vände nu på hela sin kropp och gick fram emot henne. Han tänkte att om det här nu var den enda personen som är hemma vid den här tiden på dygnet kanske han ändå borde fråga henne, så att de inte kom tillbaka helt resultatlösa. Sålunda frågade han om hon kände någon Stefan Gärde. Det gjorde hon nu inte.

– Han ska vara handikappad på något sätt, kanske sitter han i rullstol och så ska han bo här i den här portuppgången.

– Jamen, då måste det väl vara på nedre botten för här finns ju ingen hiss. Det kan nog stämna förresten, det brukar komma en pojke hit ibland, han har kryckor.

– Gör det, vilken dörr brukar han gå in i då, har han nycklar eller ringer han på dörren?

Gumman såg misstänksamt på honom.

– Varför skulle jag svara på det, vilka är ni.

Dom var nu två stycken eftersom Sten ställt sig bredvid Anders.

Anders övervägde om han skulle berätta att dom var poliser eller om han inte skulle svara, eller ljuga.

– Jamen dej känner jag ju igen, sa gumman och pekade på Sten. Det stod ju om dig i Länstidningen, du är ju polis. Du hade visst fångat den där läskiga typen som dödat min systerdotters bästa väninna för några år sedan. Kom in för all del.

Hon öppnade dörren på vid gavel och släppte in dem.

– Jaså, ni är poliser. Men jag ska inte fråga vad det gäller. Jag förstår så väl att ni måste ha era hemligheter.

– Just det, sa Anders. Han väntade till Sten stängt ytterdörren efter dem, därefter fortsatte han genom att upprepa samma fråga som han ställde tidigare?

– Han ringer nog på. Ja jag har sett det själv förresten när jag kommit efter honom genom porten.

– Vilken dörr är det?

– Det är till lilla Anita Svensson. Han bodde nog där när jag tänker efter förresten, för det stod nog Gärde på en lapp under brevinkastet förut. Han verkar vara lite skum den där karln och jag har nog hört både det ena och det andra från den där lägenheten genom åren.

– Vad är det som du hört? Frågade Sten.

– Ja skrik och sånt. Jag tror de bråkar ganska ofta när de träffas. Han brukar låta arg och hon brukar låta ledsen.

– Bor hon i lägenheten under dig.

– Ja, just det och det är ju så lyhört här. Sedan tror jag nog att han knarkar också, för det verkar så. Det fick inte ut så mycket mer av samtalet förutom kaffe och informationen att lilla Anita brukade komma hem sådär strax efter sex på kvällen. Efter detta föreslog Anders att de skulle provskjuta hans nya revolver, för att slå ihjäl tiden tills det att klockan blev sex. Sten tyckte det lät som en bra idé, så han ringde till Elin och talade om att han skulle bli sen samtidigt som de åkte hem till Anders för att hämta hans picka. Sten hade aldrig varit hemma hos Anders förut, men han visste att han bodde någonstans i Trosa.

De gick in Anders kök och han tog fram en limpa och slängde den på bordet. Den dunsade så hårt att Sten förstod att den inte direkt var bakad samma dag. Värden gick så till kylen och tog ut smör, leverpastej, gurka, ost och skinka.

– Vill du ha några mackor?

Sten tvekade samtidigt som han lite diskret försökte se bakningsdatumet på limpan. Han var dessutom ganska tveksam över leverpastejen. Det var en sån där bredbar leverpastej, som Sten visserligen gillade, men den har ju bara en veckas hållbarhet efter öppningen och det här exemplaret föreföll ha ett dåligt förslutet lock. Samtidigt visste han att han snart skulle bli hungrig och det vore ju bökigt om de skulle bli tvungna att åka iväg och äta bara för det. Dessutom ville han inte vara oartig mot Anders. Han tvekade dock så länge att Anders till slut frågade om han hellre ville ha knäckebröd.

Sten pustade ut tyst för sig själv och sa:

– Gärna, jag föredrar faktiskt knäckebröd, för magens skull.

– Vill du ha en pilsner? Anders tittade frågande på Sten samtidigt som han ställde fram två burkar folköl. Förresten har vi kaviar också. Jag gillar inte kaviar, det är min fru som äter det, så den brukar jag inte ta fram.

Sten nappade på det där med kaviar och han gjorde fem kaviarsmörgåsar. Anders tog en sax ur en kökslåda.

– Vänta, sade han och gick ut ur huset och kom tillbaka en stund senare med ett knippe gräslök.

– Här, min fru brukar ha gräslök på sina kaviarmackor.

De åt en stund utan att säga något, men Sten tänkte hela tiden att han borde passa på och fråga lite om Anders. Han började lite trevande med att fråga vad frun hette och fortsatte med frågor om hennes ålder, hur gamla hans barn var och så vidare. Anders svarade glatt och tog till och med fram några foton och visade. Efter måltiden gjorde de en rundtur i huset som avslutades vid ett plåtskåp i källaren. Anders låste upp det och klev sedan åt sidan så att Sten kunde beskåda innanmätet. Till höger satt tre gevär fastspända. Två av dem var alldeles vanliga vapen i ett vanligt svenskt vapenskåp, det vill säga en ganska ny älgstudsare och ett lite äldre vackert dubbelpipigt hagelgevär. Det tredje geväret däremot var ett pumphagelgevär med avsågad pipa. Sten pekade på det och sa imponerat:

– Den får man väl inte ha, hur har du fått tag i det?

– Gissa det du, svarade han och log illmarigt.

I mitten av skåpet hängde två revolverar i var sitt hölster och under dem hängde en polispistol av dem gamla sorten som blev indragen för några år sedan.

– Glömde du att lämna in din?

– Typ, svarade Anders samtidigt som han log brett. Du får känna på dem om du vill.

Anders tog fram ett vapen i taget och gav det till Sten. Det kändes, reflekterade Sten, som när han va liten och kom hem till en kompis som visade en sina finaste leksaksbilar eller någon annan skatt. Efter ett ha beundrat vapnen ett tag tog Anders en låda med patroner och de två revolverarna och dessas hölsters.

– Förresten, vill du prova lite magnum-ammunition? Sa han samtidigt som han låste upp igen och tog ännu en ask med patroner. De åkte till en skjutbana och sköt upp bägge askarna med på mindre än en halvtimme. Sten kände sig alldeles skakig i handen efteråt.

När de återigen stod utanför det som de förut trodde var Gårdemos bostad hade klockan hunnit bli närmare åtta. Det lyste i nästan alla lägenheterna nu. De gick in, ringde på Anitas dörr och hörde hur någon rusade emot den. Hon verkade väldigt förvånad.

– Hej. Sa männen utanför samtidigt som de började gräva efter sina legitimationer.

Men det behövdes tydligen inte, eftersom hon istället för hej sa:

– Polisen? Jag har inte gjort något, vad vill ni mej?

Hon såg så skyldig ut så att Sten blev generad och tittade ner i golvet. Anders däremot gick på och sa:

– Det är vi inte så säkra på, släpp in oss så får vi diskutera saken.

Hon blev lite rödare i ansiktet och handen darrade något, när hon släppte dörrhandtaget och flyttade på sig så att de kunde komma in i lägenheten.

Hon gick före dem in i köket och satte sig på en stol.

– Vi vet en hel del om dig. Sa Anders samtidigt som han stirrade stelt och allvarligt på henne. Sten försökte också stirra stelt och allvarligt samtidigt som han undrade vad det var som Anders visste. Han gissade tyst för sig själv att detta förmodligen bara var ett trick som Anders brukar köra med för att få fram information. De satt en ganska bra stund utan att säga något. Anita såg plågad ut, men sa inget.

Till slut frågade Anders:

– Var finns Stefan Gärdemo?

Hon såg ut att slappna av en smula och tittade ner mot sin mage.

– Det vet jag inte.

– Ge oss hans mobiltelefonnummer.

Hon reste sig, gick ut i vardagsrummet och kom tillbaka med en mobiltelefon. Hon bläddrade i den. Efter en stund läste hon upp ett telefonnummer som Sten, i brist på papper och penna, knappade in i sin egen telefon.

De fortsatte att sitta tysta i ytterligare några minuter, tills Anders med hög röst frågade:

– Var brukar Stefan vara någonstans?

– I sin sommarstuga. Hon tittade bort när hon sa det. Det lät som om hon grät.

– Vart är den då?

Hon beskrev, kanske något snyftande, vägen och stugan. Anders vände sig till Sten.

– Vi går ut i rummet.

– Du Sten om vi åker till den där sommarstugan kommer ju hon att kunna varna Stefan, inte sant?

– Ja.

– Således måste en av hos sitta hos henne så att hon inte kan varna honom.

Sten nickade och Anders gick i väg till bilen.

Sten däremot gick tillbaka in i köket.

Hon såg lättad ut över att Anders gick och verkade inte alls vara särskilt besvärad av att Sten stannade kvar.

– Förlåt, han är lite tuff ibland Anders.

Hon log och Sten log tillbaka. Egentligen var Anita ganska fin. De småpratade om allt möjligt och kom efter en stund fram till att de gick i samma skola som barn, fast hon gick fem klasser under honom. Sten kände sig faktiskt lite kåt på henne. Hon tog fram två öl och föreslog att de skulle sätta sig i soffan. Hon satte sig ganska nära honom och han anade att hon kanske var lite sugen hon med. Men det hann inte hända något mer eftersom Stens mobiltelefon ringde. Det var Anders som sa att han hittat Stefan och att Sten måste slita sig från tjejen och komma dit. Sten reste sig och gick mot ytterdörren.

– Kom gärna tillbaka någon gång!

Hon log och Sten vände sig emot henne och log tillbaka, men han kom inte på något att säga. Väl ute tog han fram mobilen och ringde efter en taxi samtidigt som han gick emot pendeltågsstationen. Taxin kör honom ut på landet nästan till Mörkö. Den körde in i ett sommarstugeområde och stannade vid en liten röd stuga.

– Här är det. Sa chauffören och nickade mot det lilla röda huset till höger om dem. Taxichauffören skrev ut kvittot på taxiresan innan Sten hunnit säga att han skulle lägga till 17 kronor i dricks. Han gav honom dricks ändå, men det retade honom lite att inte kunna skriva upp kostnaden på reseräkningen. Huset såg ganska mysigt ut och tomten var välstädad. Det såg inte alls ut som att det bodde en tjuv där.

Så Sten antog, fördomsfull som han är, att Stefans föräldrar ägde stugan. Han gick upp till entrén och knackade på.

Efter en stund öppnade en person som Sten direkt förstod var Stefan Gärdemo, detta eftersom han stödde sig på ett par kryckor. Förutom kryckorna såg han ganska frisk ut och utseendet stämde inte alls med Stens bild av en typisk småtjuv.

I och för sig visste Sten att tjuvar kan se olika ut, det lärde han sig redan på polisskolan. När Stefan öppnade munnen framgick det emellertid väldigt tydligt att han inte var förtjust i poliser.

Men han släppte i varje fall in Sten och gick före in det rum där Anders satt. Stefan gick så på en lång stund om hur ont han hade och att det är för jävligt att polisen inte kan lämna en stackars handikappad man som han ifred. Sten såg på Anders att det är minst andra gången han hört om alla orättfärdigheter Stefan genomlidit. De lyssnade en stund på Stefan, sedan reste sig Anders och sa:

– Vi vet att du håller på och säljer knark och dessutom står det i våra papper att du är rullstolsbunden, men du kan ju för fan gå. Jag kan nog tänka mig att du klarar dig utan dom där kryckorna också. Du borde ju för fan arbeta och inte gå sjukskriven.

Stefan blev så förbannad att han reste sig upp och tog ett par steg emot Anders. Anders smålog hånfullt.

– Vad var det jag sa.

– Jag kan för fan inte gå, dessutom har jag jävligt ont. Jag sa ju det för fan. Jag käkar en massa värktabletter.

– Var har du dom då?

– Det ska väl ni skita i. Stick för fan ni har inget här att göra.

– Vi tänker ta oss en titt i det här huset, vare sig du vill det eller inte.

Så blev det. Anders gick runt och tittade sig omkring i stugan och Sten följde efter. Stugan var ganska liten och bestod av en bottenvåning med hall, kök och storstuga samt en trappa upp till en vind som de ännu inte kikat in i. Storstugan såg inte ut att innehålla något spännande, därför började de med att fingranska köket. Stefan följde efter dem och betraktade tyst hur de drog ut lådor och öppnade köksskåp. Sten låtsades inte se på honom men hela tiden sneglade han åt hans håll för att se hur han reagerade. Han reagerade emellertid inte överhuvudtaget. Det såg ut som om han tänkte på någonting annat. Efter en stund lämnade han dem i köket och Sten hörde hur han gick upp för trappan. Anders tecknade åt Sten att följa efter om ett par minuter samtidigt som Anders började väsnas så mycket han kunde genom att rota bland kastruller och kokkärl. Sten tog av sig skorna och smög upp för trappan. När han kom så högt upp i trappan att han kunde se rummen ovan, såg han att Stefan höll på med något inne rummet till vänster. Han vände sig emellertid om innan Sten hade hunnit in i det. När han såg Sten la han en hand över det han pysslade med, vilket inte direkt minskade Stens nyfikenhet. Sten närmast rusade dit och såg att under Stefans hand skymtade ett antal kanyler i originalförpackning och dito sprutor.

– Vad håller du på med då? Sa Sten högt så att Anders skulle höra.

– Jag bara städar lite.

– Vadå städar lite? Nu sätter du dig på sängen så tar jag mig en titt på detta.

Sten hör hur Anders rusade upp för trappan. Stefan lydde fast han var förbannad.

Anders och Sten gick noggrant igenom det lilla rummet och de fann att en golvplanka var bortplockad. I trossbotten låg ett antal sprutor och en hel del medicinförpackningar. Sten vände sig om till Stefan och frågade.

– Höll du på att gömma varorna här när jag kom in?

– Vadå varorna, det där är mina mediciner.

Du behöver väl för fan inte sprutor för att ta medicin heller, sa Anders ilsket.

– Jo dom tar bättre då.

– Vadå tar?

Anders höll upp en av förpackningarna och läste högt:

– En tablett tages morgon och kväll eller vid behov dock maximalt fyra tabletter om dagen och maximalt en tablett varannan timme. Det står ju inget om någon spruta här.

Anders höll upp en annan sort och läste något liknande.

– Hur många sådana här tar du per dag? Sa Anders och höll upp en tredje förpackning. Du måste ju ha fler års konsumtion här.

– Jag har jätte ont, jag tar minst sex, sju stycken Roppar om dagen.

– Det står ju för fan max fyra om dagen. Så får man ju inte göra.

– Kör du bil?

– Ja hurså? Jag har körkort.

– Det är ju för helvete en triangel på dom här, det är det förresten på allihop. Du är påverkad när du kör, du är ju en trafikfara!

Nu blev Stefan med ens lite spakare. Det är nog känsligt för honom det där med att köra bil, tänkte Sten.

– Ja men jag tar dom bara till natten, rättade han efter att ha funderat en stund.

– Va fan, tar du sju Rohypnol plus en massa annat innan du går och lägger dig. Du borde ju vara död för länge sedan.

Sten sorterade upp alla mediciner i högar efter vilket preparat det var frågan om. Han kontrollerade apotekets etikett på varje förpackning och han kunde konstatera att allt var utskrivet på Stefan Gärdemo. Därefter gjorde han en lista över preparaten, antalet förpackningar och vilka läkare som skrivit ut dem.

Efter en stund ansåg Sten och Anders att de undersökt huset nog.

De reste sig för att gå, men då kom Sten på att han skulle ta Gärdemos fingeravtryck.

– Vi ska ta dina fingeravtryck också, det är en ren rutinsak.

Han tog fram en blankett och stämpeldynan. Därefter skrev han ner Gärdemos personuppgifter på blanketten, samtidigt som han återigen försökte titta på om Stefan blev skärrad. Men det verkade inte så. De lämnade stugan och gick till bilen.

– Klart skum typ. Konstaterade Anders.

– Visst det är väl helt solklart att han säljer mediciner. Ska vi sätta dit honom tycker du?

– Jag tycker det, det är för jävligt om han håller på och kör bil hög som ett hus.

De snackade inte så mycket mer. Sten kände sig trött och det gjorde nog Anders också. Det verkade så i alla fall. Anders körde Sten till polisstationen. Sten tog sin bil och körde hem.

Därhemma väntade Elin som var ganska sur och undrade varför han inte sagt att han skulle komma så sent. De skulle ju kolla på hus. Sten svarade att han visst hade ringt om det. Det vart däremot inte av att ta upp det han hade planerat att diskutera med henne.

Dagen efter jämförde han Gärdemos fingeravtryck med dem som fanns på spettet. Det var ingen likhet alls.

Det ringde på Stens stationära telefon, det var chefen som ville att han skulle komma in på hans rum.

– Hur går det? Frågade han innan Sten ens hunnit sätta sig framför hans skrivbord. Vad gör du?

– Jag håller på och utreder det här dödsfallet på lastbilsfabriken.

– Jaha är det nått att utreda? Är inte det Arbetsmiljöverkets sak? Det är väl en arbetsmiljöolycka?

– Men det var ju du som skickade mig på den.

– Jamen, jag tänkte mig det mer som en formsak, vi måste ju visa dom där på lastbilsfabriken att dom får lite för alla pengar dom plöjer ner här i Södertälje.

– Jamen polisen är ju statlig.

– Skit i samma, har du kommit fram till något intressant?

Sten berättade om hur det såg på platsen för händelsen. Han hämtade de bilder han skrivit ut och beskrev hur lyften fungerade. Han var särskilt noga med att chefen skulle titta på en bild som avbildade lyftpelaren med manöverreglagen och järnspettet som låg bredvid den.

– Här ser du ett järnspett som alldeles omotiverat låg bredvid pelaren. Om man lutar det mot nedknappen så borde den åka ner.

– Har du provat?

– Nä, men jag ska göra det.

– Om det funkar tyder det ju på självmord.

– Ja, men det är lite konstigt för vi har inte hittat hans fingeravtryck på spettet.

– Hade han handskar på sig?

– Nä.

– Trasa i handen?

– Nä.

- Låg det någon trasa mellan honom och spettet?
- Nä.
- okej, vad har du mer fått fram?
- Han krockade för ett par år sedan med en kriminell kille på ett väldigt klantigt sätt. Killen blev handikappad av krocken. Vi har bevis för att han håller på med knark numera.
- Men vad har det med det här att göra?
- Den döde kanske hade någon slags knark i kroppen då han dog.
- Chefen såg nu ut att vara ganska irriterad, han suckade några gånger innan han frågade:
- Varför tror du det?
- Obduktionsläkaren misstänkte att det kunde vara så.
- Var det din tjej eller?
- Nej det var det inte och vad skulle det ha med saken att göra?
- Inget, men vad har denne sagt?
- Att han kanske hade något i kroppen, dom väntar på provsvar.
- Det är väl något lugnande kan man väl anta då. Många som begår självmord har ju något sånt i kroppen då det händer, det vet väl du också.
- Vad ska jag göra, tycker du?
- Ligg lågt med detta ärende, avvakta Arbetsmiljöinspektionens rapport. Men du kan ju prova det där med spettet. Ge sen det där med knark-killen till Anette, det är ju hon som ska vara samordnare av narkotikarelaterad brottslighet här. Jag vill att du ska ta tag i det här med enkäten. Här har du den enkät som huvudkontoret tagit fram. Fila lite på den så att den passar oss här i Södertälje och fundera över hur vi ska nå ut till buset.
- Sten tittade på den, bläddrade lite och frågade:
- Vadå fila på? Vi har väl ungefär samma förhållanden som i Stockholm?
- Jamen du ser väl själv att den här är riktade till helt andra etniska grupper än dem vi har här. Du måste ju addera fler ursprungsländer. Sedan måste du ju byta ut Norsborg mot Brunnsäng och så vidare.

Passerkortet

Några dagar senare låg en post-it lapp på Stens skrivbord. På lappen stod det skrivet att han skulle ringa Olov Wikström, en av vakterna på lastbilsfabriken. Sten provade ett par gånger utan framgång. Först dagen efter fick han tag i denne Olov. Efter ömsesidiga presentationer förklarade Olov sitt ärende. Sten lyssnade och harklade sig.

– Så om jag har fattat saken rätt gick någon alltså in genom karusellgrinden vid labbporten 20.50 den kväll då Örjan Svensson dog. Denne någon använde Örjans passerkort och dennes personliga kod. Denne någon var kanske två personer eftersom kortet och koden användes två gånger. Denna person öppnade fyra minuter senare en av dörrarna till huset där Örjan hittades. Trettio minuter senare använde någon kortet för att öppna karusellgrinden från insidan.

– Just det, så gick det till.

– Men det är ju helt enormt. Obducenten påstår att Örjan borde ha dött ungefär då. Det här stödjer ju kraftigt det jag har sagt, att han inte var ensam om detta. Han kanske till och med blev mördad, han hejdade sig i sina spekulationer. Hur kom ni på det här?

– Jo det var så att någon lämnade kortet till mig här i gjuteriporten för några dagar sedan. Jag ringde till honom, Örjan alltså, men jag fick inget svar. Sedan fick jag höra att han var död. Jag tyckte det verkade konstigt att kortet hittades i en av företagets papperskorgar nära busshållplatsen nere vid byggnad 280, efter att han hittats död uppe på berget i byggnad 106. Så jag kollade i våra datorer och fann detta.

– Men om du fick in kortet för flera dagar sedan varför ringde du inte då?

– Du vet väl hur det är, mycket att göra jämt. Jag ringde ju i alla fall är inte det bra?

– Jo förlåt, detta är nog väldigt viktig. Skulle vi kunna träffas, så att jag kan ta detta lite noggrannare?

– Visst, ska jag komma till polisstationen?

– Nej, jag skulle gärna vilja se hur det ser ut i era datorer, det här med inpasseringarna och sånt. Sen skulle det nog vara bra att se var kortet hittades och hur det ser ut i de där grindarna.

– Visst det är bara att komma hit. Jag finns i gjuteriporten, den ligger vid huvudkontoret kan man säga.

– Jag kommer på en gång.

En halvtimme senare stod sten bredvid Olov Wikström och tittade på en datorskärm.

– Kan man inte skriva ut det här?

– Jag vet inte, jag har aldrig gjort det.

Han ropade in en kollega och alla tre diskuterade hur de skulle gå till väga.

Till slut ringde kollegan till något som verkade vara en datasupportavdelning.

– Det kommer någon hit om en timme och hjälper dig, sa kollegan efter att han avslutat samtalet.

Istället för att vänta på platsen åkte Sten och Olov Wikström för att titta på busshållplatsen och labbporten. Sten provgick därtill sträckan mellan byggnaden där Örjan hittats och busshållplatsen. Tidtabellen på busshållplatsen var lyckligtvis inte bortriven men någon hade skrivit ”zippo” eller något liknande med en fet tuschpenna, vilket gjorde att det inte var så lätt att avgöra vilka bussar som normalt skulle lämna busshållplatsen efter halv tio på vardagskvällar. Det föreföll vara så att det gick en buss mot Södertälje centrum antingen 21.33 eller 21.38. Nästa buss gick inte förrän efter klockan tio. När de kom tillbaka till vaktens kontor hade det ännu inte varit någon där och hjälpt dem med utskriften, men Wikström lovade att skicka honom den så fort som möjligt.

Sten for tillbaks till stationen och det hände inte mycket mer i detta ärende på flera månader. Sten utredde andra brott. Det blev höst och därmed kallare och mörkare. Elin blev gravid och Sten köpte en ny bil. Det senare gjorde han mest för att han alltid velat köpa en ny bil, men inte tyckt att det riktigt varit värt det. Nu hade han ett, som han tyckte, bra skäl. Han köpte en kombi, de skulle ju få plats med en barnvagn.

Det som hände i ärendet var att Sten fick fyra brev: från Folksam, Trygg-Hansa, lastbilsfabriken samt från Arbetsmiljöinspektionen. Andemeningen var densamma i de tre först nämnda breven: Har ett brott begåtts, är det självmord eller en olycka. Det fjärde brevet förkunnade att Arbetsmiljöinspektionen inte kunnat styrka några brister i lastbilsfabrikens rutiner och billyften fungerade klanderfritt. Arbetsmiljöinspektionen bedömde att ingen kunde ställas till ansvar för händelsen och de hade beslutat att lägga ned ärendet.

Därutöver fick han höra av Anette att de inte lyckats binda Stefan Gärdemo för någonting som hade med knark att göra förutom att han fått ganska mycket smärtstillande medicin samt sprutor och kanyler utskrivet av flera läkare som han tydligen gick till parallellt. Anette misstänkte visserligen att han kanske sålde mediciner vidare, men det är ju inte så mycket att komma med, ansåg hon. Dessutom hade hon vid ett tillfälle sett honom sälja en vit femliters plastdunk. Efter detta hade de gjort en ytterligare undersökning i den röda stugan. Det enda de hade hittat då var ytterligare en dylik plastdunk. Den hade emellertid varit tom.

Sten lät breven ligga till sig i inkorgen ett par veckor innan han gick in med dem till chefen.

– Vad ska jag göra? Det verkar ju helt orimligt att det skulle vara en olycka. Fast det finns ingenting på eller i kroppen som tyder på att lagts dit med våld eller drogats. Förresten varför skulle någon vilja göra det? Det verkar ju inte vara en sån person som blir mördad. Han verkar vara världens mes tycker jag. Dessutom tyder det där spettet på att han arrangerade det själv.
– Men ni provade det där med spettet va? Det gick väl inte så bra?
– Jo vi lyckades ju en gång få lyften att åka ner. Han kan ju också ha provat en massa gånger. Kläderna var ju väldigt dammiga, som om han krupit fram och tillbaka på golvet en massa gånger.
– Vad har vi mer?

– Lastbilsfabrikens dator visade att det var två som gick in med hans kort och en person gick ut med det en halvtimme senare. Sen hittades hans passerkort i soptunnan vid en busshållplats.

– Vad det gäller det där med att kortet drogs två gånger vid snurrgrinden bevisar inte det att dom var två personer om det, eller hur? Och beträffande kortet vid busshållplatsen, kan han väl ha haft ett gammalt kort som han slängt där själv långt tidigare. Hur ofta byter de soppåsarna där? Har du kollat det?

– Nä, det borde jag kanske göra, jag ska fixa det. Men det var ju någon som gick ut också.

– Men vaddå, man behöver väl inte gå ut på riktigt för att man drar kortet och snurrar grinden.

– Sant. Sten skämdes lite att han inte tänkt på det, till råga på allt var det chefen som kom på det bara på ett kort samtal, högt sa han.

– Då hänger det på kortet i soptunnan.

– Kolla det, vi måste ju avsluta detta på något sätt. Finns det förresten överhuvudtaget någon som skulle kunna ha motiv att vilja döda honom eller hjälpa honom att dö?

– Jag tycker att det kanske finns motiv för självmord. Jag menar att han verkar ha varit lite mobbad på jobbet, eller åtminstone väldigt utanför. Dessutom hade han visst mer eller mindre ständig huvudvärk och så hade han förlorat körkortet och sin älskade bil.

– Jag hörde det, han hade klantat sig ordentligt va?

– Ja fy fan undrar om inte det var ett självmordsförsök också, fast väldigt klantigt. Sen har vi dom här försäkringarna.

– Vadå försäkringar, det var nytt.

Sten tog fram breven och visade.

– Hur mycket får dom ut och vem får det.

Jag ska kolla det, men jag antar att det är hustrun.

– Det känns solklart nu, chefen sken upp, det är klart att hustrun hjälp sin deprimerade man att dö och som tack för hjälpen får hon en massa pengar. De har arrangerat det som en olycka för att försäkringarna ska falla ut. Och det här äckliga med billyften, gjorde dom för att få pengar även av lastbilsfabriken.

– Jo det verkar ju rimligt, men dom kunde väl ha gjort det på något mindre konstigt sätt, jag menar han kunde väl använt elektricitet eller nått.

– Det är väl något psykologiskt, han kanske ville straffa sig med en lastbil eftersom han krockade med en lastbil, man vet ju inte vad folk gör när de är deprimerade.

– Visst, jag kollar upp dom här grejorna, sen skriver jag en rapport och går på änkan lite hårdare.

– Bra ta hit henne och ta hjälp av Anders, han kan nog pressa damen lite.

Sten gick in på sitt rum och satte sig i stolen, funderade lite på Anita och kände lemmen styvna, så han beslutade sig för att ringa Elin. Men någon hann ringa honom först. Det var Olov Wikström, vakten.

– Fick du utskriftena.

– Ja, tack ska du ha för hjälpen?

– Har ni hittat något mer?

Sten tvekade lite om han skulle kommentera detta eftersom det var emot reglerna, men sedan tänkte han att han kunde vara lite schyst. Att berätta för en säkerhetsvakt är ju ändå inte som att berätta för vem som helst. Men dessvärre kom han inte på så mycket att berätta. Så han sa det, att han inte hade så mycket att berätta, alltså.

– Jo jag hittade en grej, sa Olov sedan.

– Vadå?

– Jo Örjan tog ut ett nytt passerkort mindre än en månad före han dog. Fast det som han hade inte skulle bli ogiltigt förrän om ett år.

– Åh fan, hur kom du på det?

– Jag bara sökte på honom i våra datorer. Fick du det kort som någon hittade i papperskorgen?

– Ja, fast det ligger i källaren nu, i förrådet, ska jag hämta det?

– Nä det behöver du väl inte göra, jag tänkte bara att jag kanske borde nämna det här.

– Kan ni se i era datorer vilket av dessa kort som användes? Fungerade det gamla kortet förresten efter att han tagit ut det nya?

– Jodå båda fungerade nog och vi kan inte se vilket av dom som är använt. Det är lite dåligt faktiskt.

De avslutade samtalet och Sten gick in till Anders och frågade om han kunde följa med på ett förhör.

En halvtimme senare satt de hemma hos hustrun och drack kaffe. Efter lite allmänt småprat frågade de henne om han hade några livförsäkringar.

– Jag vet inte. Han hade väl en försäkring genom facket.

– Folksam? sa Sten.

– Ja kanske det. Jag har i alla fall en försäkring genom mitt fackförbund, kommunal och den är i Folksam.

Hon frågade om de kommit på något när det gäller hans död. Hon lät inte så ledsen, mest uppgiven. De frågade vidare utan att lyckas stärka teorin om att hon hjälpt sin man att ta livet av sig. Hon hade varken varit i den stora verkstadshall där Örjan hittades, eller någonsin sett en fyrepelaryft för lastbilar. Hennes svar lät trovärdiga.

När de kom tillbaka till polisstationen gick Sten ner till bevisförrådet i källaren och letade fram passerkortet. Det var förmodligen det gamla kortet för det såg gammalt och slitet ut och det var giltigt i ett år till. Han rotade i sina gamla anteckningar och handlingar i ärendet. De låg helt osorterade i en plastficka som är var till den grad överfull att den börjat spricka. Istället för att leta efter det han sökte sorterade han papperen i kronologisk ordning. När de var sorterade, sorterade han dem igen, fast denna gång efter vad de handlar om. Han kände sig fortfarande missnöjd med ordningen så han tog fram en pärm och en bunt med flikar därefter skrev han olika rubriker på flikarna och stoppade in dem och handlingarna i pärmen. De hann bli både eftermiddagsfika och nästan dags att gå hem innan han tittade på det papper han skulle titta på. Nämligen det som beskrev vad Örjan hade på sig och med sig när han blev funnen. När han väl funnit det papperet visste han var det nya passerkortet fanns.

Saken kändes med ens rätt så klar:

Örjan planterade det ena kortet vid busshållplatsen, drog det andra kortet två gånger på invägen, drog en stund senare kortet på insidan av snurrgrinden, snurrade den utan att gå ut, och tog i spettet med skjortärmarna. Allt för att vi inte skulle kunna utesluta andra dödsorsaker än självmord. Kanske för att han tänkte att försäkringsbolagen inte skulle vilja betala ut premien om det uppenbarligen var ett självmord. Eller bara för att det kändes bättre för honom att hans död var ett mysterium.

Badkaret

Denna morgon kom Sten sent till stationen eftersom han varit hos tandläkaren. Han var ganska nöjd eftersom denne inte hittat något, förutom den vanliga tandstenen. Innan han hunnit in på sitt rum blev han hejdad av Fredrik som sa att Rut Svensson hittats död i badkaret.

– Vem fan är Rut Svensson, ja visst ja, Örjans fru.

– Just det, jag ska dit och kolla vad som hänt, väntade bara på dig.

– Vi drar på en gång va? Vi kan ta min nya bil, du har ju inte åkt i den än.

– Fy fan Skoda! Men okej då.

Eftersom Sten visste att Skoda inte stod så högt i kurs bland kollegorna, försökte han kompensera det genom att köra i blåljus tempo ut ifrån garaget. Blåljus tempo är dock inget att rekommendera med nya bilar i trånga garage och det bar sig inte bättre än att han skrapade i en järnpollare som stod olämpligt placerad som en trafikdelare mellan den upp och nedåtgående filen. Sten stannade bilen och betraktade sorgset skrapmärkena på bakskärmen. Fredrik blev antagligen ledsen också för han sa inte ens något hånfullt. Istället kom han med ett tröstande förslag.

– Vi låtsat att det hände när den var parkerad, jag kan hjälpa till att intyga att den var hel när vi parkerade den. Jag lovar att inte berätta om det för någon. Du får det fixat gratis då, hos Trafikförsäkringsföreningen.

– Tack, jag ska tänka lite på det först.

De kom efter ett par minuter fram till bostadsområdet, men de hittade ingen parkeringsplats.

– Vad gör vi? Ska vi parkera framför porten och lägga en visitkort i framrutan, föreslog Fredrik.

– Och riskera att någon förstör bilen, menar du? Då tror jag att det är bättre att riskera att få p-böter och parkera utan skylt. P-boten kan vi fixa i efterhand.

– Det är sant, fast det här är ju ingen tjänstebil.

Det parkerade således utanför porten och tog hissen till fjärde våningen. De ringde på dörren och en uniformerad kollega öppnade. Hon visade dem direkt in till badrummet, men hejdade dem innan de steg in.

– Vänta, borde man inte göra en undersökning av fotavtryck och sånt först.

– Vadå, har det inte varit inne folk här efter att hon hittades?

– Jo det är klart, men vad ska ni in och göra?

– Okej, har man kallat på några tekniker.

– Nä.

Fredrik tog upp telefonen och ringde till polishuset på Kungsholmen i Stockholm. Emedan Sten stod på tröskeln till badrummet och betraktade kvinnan i badkaret. Hon såg ungefär ut som då han träffade henne förra gången, fast nu var hon naken. Hon låg med huvudet bortvänt och vilande mot badkarskanten. När han tänkte närmare på saken såg hon inte så fet ut som förra gången sågs. Det kanske berodde på att kroppen liksom flöt ut i badkaret eller då så kanske det var något med brytningen av ljuset i vattenytan som gjorde henne smalare. En skarvsladd löpte från ett vägguttag i hallen genom badrummet och ner i badkaret. På kvinnans sköte låg en hårtork. Sten gick runt och tog sig en närmare titt i lägenheten. Den föreföll honom rätt så trist. Inte för att han brydde sig så mycket, men den föreföll trist till och med för honom, som inte brydde sig så mycket. Efter ganska få steg var han inne i vardagsrummet. I vardagsrummet fanns det som tidigare bland annat en soffa och en fåtölj. I fåtöljen satt en kvinna. Kvinnan satt stelt och stirrande, som om hon vore apatisk.

– Hej, du är hennes dotter va?

– Ja det är jag.

Sten gick fram och räckte henne handen.

– Sten heter jag.

– Gunilla, svarade hon samtidigt som hon lamt tog i hans hand.

Sten bedömde snabbt hennes utseende och kom fram till att henne skulle han definitivt inte vilja vara tillsammans med. Hon verkade visserligen vara i en lämplig ålder, men alldeles för fet.

Dessutom bar hon stora glasögon och hon hade fläskiga läppar som inte inbjöd till kyssar. Han satte sig i soffan och tittade på henne. Hon log lite generat och tittade ner i golvet.

– Var det du som hittade henne?

– Ja.

– Nu i morse?

– Ja.

– Hur kommer det sig att du kom hit?

– Mamma ringde igår kväll och bad mig titta in för hon ville prata om något.

– Vadå?

– Vet inte, vi kan ta det i morgon, sa hon.

– Jobbar du inte?

Nu såg hon förnärmat ut och Sten ångrade frågan, därför lade han till:

– Jag menar att du kanske var ledig idag eller nått?

– Ja just det. Hon såg lite nöjdare ut igen.

Sten försökte komma på något medkännande att säga, som dessutom kanske skulle kunna vara en öppning till att få henne att prata om saker som kanske var viktiga. Så han tänkte ut en, i hans tycke, deltagande och samtidigt öppnande fråga:

– Det måste vara väldigt jobbigt för dig det här med mamma och pappa?

Hon såg emellertid inte så imponerad ut. Hon tittade ner på mattan och sa tyst:

– Jo.

– Du har inga syskon?

– Nä.

– Kille, man?

– Nä.

– Barn?

– Två.

– Killar?

– Tjej och kille.

Svaren kom snabbt och mekaniskt. De fortsatte denna fåstaviga frågestund ett tag utan att Sten egentligen brydde sig så mycket om vad hon svarade. Efter en stund kom Sten på en fråga vars svar han faktiskt var intresserad av:

– Vems död är jobbigast? Mammans eller pappas?

Nu dröjde hon med svaret. Hon dolde ansiktet i händer och det både syntes och hördes att hon grät. Sten anade att hon mellan hulkningarna sa: ”pappa”. Sten kände sig elak. Han satt tyst och funderade på om han borde göra något. Ta fram en näsduk eller så. Så brukar de göra på film, tänkte han. Men han hade ingen näsduk och dessutom verkade det ganska äckligt att ge någon en använd näsduk till att gnida sig i ansiktet med. Han tittade sig runt lite mer i rummet. Det hade fönster längs hela ena kortsidan. I fönstren stod det några blomkrukor. Inte så många, ett par stycken. Sten visste inte så mycket om blommor. Självt hade han bara några kaktusar, resten av blommorna var Elins. Men något som han trodde sig veta var att när han var där förra gången var det fler blommor.

Han tittade på väggarna och såg att det liksom saknades tavlor. Det fanns två tavlor på den motsatta kortväggen från fönstret sett. På den långvägg som TV-bokhyllan stod uppställd emot fanns däremot ingen tavla. Men det satt två spikar utspridda mellan TV-bokhyllan och fönstret. Runt spikarna var det gulbruna ramar av smuts som illustrerade storleken på tavlorna som hängt där. Sten kunde inte minnas om det hängt några tavlor där vid förra besöket, men det betydde strängt taget ingenting. På den motsatta långväggen bakom Sten. Hängde två tavlor: en som föreställde ett fjällandskap och en med husen nere vid fällbron i centrum. En bit ifrån den fanns ytterligare en tom spik.

När han begrundat detta en stund frågade han henne om vad som hänt med tavlorna. Hon svarade otydligt i en gråtattack att hon inte visste. Fredrik kom in i rummet med kameran i handen. Sten tog med honom ut i köket och berättade om sin iakttagelse.

– Jag kommer inte heller ihåg om det var några tavlor där då vi var här förut. Om det var det kanske det betyder något.

– Vi borde fotografera fläckarna, sen frågar vi ut henne om det där med tavlorna.

– Verkar hon inte vara lite väl upprörd för att behöva diskutera några jävla tavlor?

– Visst, vi får ta det någon annan gång.

Det hann gå ett bra tag innan teknikerna från Stockholm anlände. Fredrik hann med att fylla kamerans minneskort med alla möjliga bilder från lägenheten. Men när teknikerna äntligen kom körde de hårt. De lös ett tag med lampan och sprejade sen runt, i Stens tycke, helt vilt med fingeravtryckssprejen på golvet och på badkarskanten. När fot och fingeravtryck säkrats tog en av dem på sig en handske och drog ut stickproppen ur vägguttaget i hallen. Sedan drog han upp sladden ur badkaret. Han höll den andra änden av förlängningssladden i handen och viftade med den emot Sten.

– Titta, hårtorken satt inte fast i sladden, i alla fall inte ordentligt. Jag såg inte heller att den lossnade när jag drog upp sladden ur badkaret.

Han gav sladden till kollegan som lade den på golvet och lös på den.

Kollegan höll nu hårtorken i händerna. Han höll den över badkaret och skakade den, sedan lade han den ifrån sig i handfatet och bad Sten och Fredrik att följa med ut i köket.

– Konstigt, sa han lågt när de var ute i köket. Jag gick en kurs i tekniska mordmetoder, där provade vi att elektrifiera vatten på olika sätt.

– Nu är det här ju troligen inte något mord, sa Fredrik.

– Kanske inte, men vad jag ville säga var att det inte är så enkelt, för antingen är apparaterna så tätta att de tål vatten eller blir det kortslutning mellan anslutningspunkterna inne i apparaten, eller så leder inte vattnet och då händer ingenting.

– Men det här med att sladden var delvis urdragen då? Frågade Sten. Har inte det någon betydelse på något sätt?

– Nä det borde i så fall bli kortslutning mellan hålen i sladden.

– Sen går proppen va? Sa Fredrik.

– Just det, vi kan ta och kolla det på en gång.

De gick runt i lägenheten för att leta efter proppskåpet. Teknikern lyckades bäst eftersom han letade i hallen där proppskåpet satt. När Sten kom ut till honom i hallen stod han och pekade på en av säkringarna och sade:

– Där är den och den är utlöst.

Fredrik, som brukade vara lite påhittig ibland, föreslog att de skulle byta propp och se vad som började lysa. Teknikern tyckte det lät vettigt och han sträckte sig efter en av propparna som stod på elmätaren. Den var emellertid trasig, så han tog nästa. Den var också trasig, den tredje likaså. Han sträckte sig då till paketet med proppar som stod intill. I paketet låg det två oanvända proppar. Han skruvade ur säkringshållaren och bytte propp. När han satt i den tändes taklampan i hallen och en liten bordslampa på ett litet bord. Dessutom tändes taklampan i vardagsrummet. De stod en stund och beundrade de lysande lamporna, sedan sa Sten:

– Det måste ha varit kväll.

– Ska vi gå och äta, sa Fredrik.

– Vänta, jag följer gärna med sa teknikern, ska bara kolla med Bengt.

Sten tittade in i badrummet där den som hette Bengt fortfarande höll på med tejp och fingeravtryckspapper.

– Kan vi ta bort henne snart?

– Visst, jag är nog klar här alldeles strax, jag vet inget mer stället att spreja. Jag kan väl ta med mig sladden och hårtorken.

Sten tog upp mobilen och ringde till Elin på sjukhuset.

– Hej, det är jag. Jag har ett lik här, skulle du inte kunna fixa någon som hämtar det, så att du kan kolla på henne?

– Vaddå jag? Det är väl dit jobb.

– Jamen jag är hungrig, förresten kan det kanske vara lite spännande, vi tror att hon dött av en elchock.

– Vad är det för spännande med det då?

– Jag vet inte, men det vore nog bra att veta hur mycket ström hon fått i sig liksom.

– Vet du nått om elektricitet över huvud taget?

– Jodå, vadårå?

– Du borde väl veta då, att det inte är som gifter och sånt som lagras i kroppen, strömningarna försvinner ju när man stänger av strömmen.

– Jamen man blir väl mer eller mindre bränd inuti, blir man inte?

– Det har du ju rätt i, det kanske är lite spännande ändå. Vad är det för adress?

Sten talade om adressen och sade att de skulle vara tillbaka i lägenheten om en timme.

Fredrik gick in till kvinnan i vardagsrummet:

– Ska du stanna här eller vill du följa med?

– Med vart, till polisstationen?

– Nej, vi tänkte kaka lunch.

– Jag tror inte att jag klarar av att kaka något.

– Är du kvar när vi kommer tillbaka, för vi har ju inga nycklar.

– Ja.

De bestämde sig för att promenera en stund till de kom till första bästa restaurang. Sten ledde dem runt en stund på måfå tills de stötte på en pizzeria. Under lunchen diskuterar de möjligheten att ta livet ur sig genom att slänga ner en hårtork i badkaret. Ingen av teknikerna trodde att det var möjligt.

– Inte om säkringen funkar i alla fall, sa Bengt.

– Just det, sa den andre.

– Dessutom hade ju proppen gått, sa Sten.

– Just det, sa den ene tekniker igen. Sedan fortsatte han:

– Säkringen kanske till och med gick flera gånger och någon var tvungen att ideligen sätta i en ny propp. Det kanske var därför som det låg en mängd proppar på proppskåpet.

– Det känns ju i alla fall inte som något mord då, sa Fredrik. Jag menar; vem ligger snällt kvar i badkaret och väntar på att någon ska gå och byta propp.

– Finns det någon anledning att egentligen tro att det skulle vara ett mord. Frågade Bengt.

– Nej egentligen inte, svarade Sten. Förutom att hennes man dog under ganska mystiska omständigheter för några månader sedan.

– Det verkar väl ändå som om det är ett självmord, sa Fredrik.

– Det gör väl det här också sa den ene teknikern.

– Borde det inte vara vatten, eller åtminstone fuktfläckar på golvet i hallen om tanten gått upp och bytt proppar hela tiden, sa Fredrik samtidigt som han såg förvåntansfullt på de andra.

– Visst, det kan vi kolla, vi borde kunna mäta fukten i parketten i hallen.

– Vi borde väl kolla fingeravtrycken på propparna också, sa den andre teknikern.

– Skulle man inte kunna testa det där med hårtorken. Jag menar kolla om proppen går när man stoppar ner den i vattnet. Föreslog Sten.

Teknikerna tittade på varandra.

– Visst, sa Bengt. Den har ju ändå legat i vattnet så en gång till kan väl inte skada.

Efter måltiden gick de tillbaka till lägenheten och de båda teknikerna gjorde allt detta under tiden som Sten och Fredrik pratade med dottern.

De kom inte på så mycket att fråga henne. De ställde olika frågor om föräldrar och barndomen.

Hon svarade kortfattat, nästan enstavigt på frågorna, så det var mest tyst.

Efter ett tag sa Sten ordet ”försäkringar”, och samtidigt som han gjorde det kollade han lite försiktigt på Fredrik. Han såg hur Fredrik blängde så surt på honom att han förstod att det enligt Fredrik var bäst att vänta med att ta upp detta till senare. Så snabbt han kunde ändrade han frågan till ett påstående om att han hoppades för hennes skull att hennes föräldrar var försäkrade. Sten skyndade sig sen att ställa den fråga han tänkt på under hela samtalet, den om tavlorna och blommorna. Hon såg ganska skyldigt ut då hon svarade att det nog funnits fler tavlor på väggen.

– Vad föreställde de?
Hon kunde inte komma på det och hon kunde inte heller komma på när de försvann.

Plötsligt hörde de en smäll från hallen. Alla tre gick ut för att se vad som hänt. De fann en av teknikerna i färd med att byta en av propparna. Efter att denne bytt propp ropade han till kollegan:
– Kör.

Det hördes återigen en liten smäll ifrån säkringsskåpet.

Teknikern bytte proppen igen och ropade:

– Jag har bytt nu, men det här är den sista hela proppen.

– Då kör jag. Hördes det från badrummet.

Ingenting hände, proppen förblev hel.

– Har du stoppat ner den. Ropade teknikern in mot badrummet.

– Ja fast bara en del av sladden. Kom in så får ni se.

De gick allihop in i badrummet och där låg hårtorken på toalettstolen. Bengt höll sladden med båda händerna. Han höll händerna brett isär och den del av sladden som hängde mellan händerna var delvis nere i handfatet, handfatet var fyllt med vatten. Sten gick närmare och fann att Bengt höll sladden så att kontakten inte var helt nere i vattnet.

– Rör för fan inte vattnet. Skriker Bengt. Det är strömförande.

– Hur då, hur kommer strömmen ut ur kontakten?

– Hårtorkssladden är inte helt instucken.

Strax efter att han sagt det slackade han, förmodligen lite ofrivilligt, på sladden så att hela kontakten föll ner i vattnet och direkt smällde säkringen. När detta var konstaterat tömde teknikerna badkaret på vatten och så tog de kvinnans hand och fotavtryck. Ambulansen kom och hämtade henne. Sten tackade de båda teknikerna för hjälpen och alla fyra lämnade lägenheten.

Sten ringde lite samtal surfade lite på nätet och försökte rent allmänt fördriva tiden fram till eftermiddagsfikat. Han hamnade vid samma fikabord som Anders och chefen. Det stod två tårtor framdukade, så Sten gissade att någon krockat en polisbil. Chefen bekräftar detta och de skrattar gott åt den gamla fina polistraditionen som faktiskt fungerar ganska bra eftersom de ofta får tårta och ganska ofta nya polisbilar.

När chefen hörde det om tavlorna och blommorna mer eller mindre beordrade han Sten att ta med sig Fredrik och så fort som möjligt rota igenom husets soprum.

Eftersom inte chefen beordrade folk särskilt ofta, eller kanske för att de skämdes lite över att de inte kommit på det själva, tog de inte ens en tårtbit till utan de gick direkt iväg och hämtade sina jackor.

Det tog en liten stund för dem att hitta soprummet. När de väl hittar det, var det naturligtvis låst. Dottern var inte längre kvar i lägenheten, i vart fall öppnade hon inte när de ringde på. De började därför systematisk att ringa på alla andra dörrarna i huset. Efter nästan ett tiotal dörrar får de napp. En äldre man öppnade och följde med dem ner till soprummet och låste upp. Det var ett ganska stort soprum och det stank ungefär som soprum brukar göra. I ena hörnet fanns en stålbür med något som skulle kunna liknas vid en karusell. I karusellen fanns det sopsäckar. Ovan denna karusell mynnade ett plåtrör.

Utöver detta var rummet till stor del fyllt av gröna vagnar ovanför vilka det fanns skyltar med texterna ”metall”, ”färgat glas” och så vidare. I det motsatta hörnet mot stålbüren fanns ett område som troligen var avsett för skrymmande sopor, i alla fall stod där en gammal säng och en soffa.

De började med att rota igenom den gröna vagn ovanför vilken det stod ”Trä/brännbart”. Mycket riktigt fanns tre trasiga tavlor i denna.

De hittade däremot inga trasiga blommor, men de gissade att de låg i sopkarusellen och dit in var det låst. Dessutom var inte Sten så pigg på att ha en massa jordiga blommor i bilen.

Det hände inte smycket mer den dagen. Sten la tavlorna i en kartong och skickade dem till kriminaltekniska avdelningen i Stockholm. Han kom hem före Elin, kokade spagetti, stekte två paket bacon, dukade, öppnade en vinare, tappade upp en karaff vatten, hällde upp en påse riven ost i en skål som han ställde på bordet tillsammans med en burk grovmalen svartpeppar och en flaska ketchup. De närmaste dagarna väntade Sten på resultat från teknikerna och petade lite i en rapport om fallet. Han jobbade dessutom vidare med enkäten. Egentligen lät ju uppdraget ganska lätt, men det bar honom emot att prövade den så han drar ut på det genom att ändra lite formuleringar här och där. Chefen var emellertid på honom med att han måste prova den, så han åkte ut till arresten i Hallfängelset och begärde att arrestpersonalen, plitarna, skulle plocka in en tjuv i taget för utfrågning. Han satte sig således i ett förhørsrum och väntade på att den som satt i den första cellen. Dörren öppnade och en av plitarna stack in huvudet.

– Här kommer den förste!

Sten reste sig sträckte fram handen och sa:

– Hej, jag heter Sten, jag är polis och jag skulle vilja ställa några frågor till dig.

Tjuven såg misstänksamt på Sten, sträckte lite tveksamt fram handen och sa:

– Stoffe.

Sten visste mycket väl att det var Stoffe som stod framför honom. Han visste också att Stoffe egentligen hette Göran. Han visste till och med varför han kallades Stoffe. Hans polare tyckte visst att han var lik killen i filmen. Sten såg emellertid inte mycket likhet med Stoffe i modstrilogin, förutom att båda föreföll ha levt ett hårt liv. Den Stoffe som stod framför Sten var, förutom att han var betydligt yngre än Stoffe i filmen, väldigt liten och han hade nästan inget hår. Men eftersom denna enkät skulle besvaras anonymt skrev han varken Göran eller Stoffe på formuläret. Han kryssade däremot i: Kön: Man, ålder: 25-35 år, huvudsaklig brottstyp: Snatteri och inbrott, narkoman: Ja.

Sten fick nu de svar han hade varit rädd för. Han hade hoppats att hans intervjuoffer skulle besvara frågor som: ”Skulle du sluta begå brott om du fick ett arbete? Med enkla svar som ”ja” eller ”nej”. Men det kom istället en lång utläggning om allt möjligt, nästan var omöjlig att tolka som vare sig ja eller nej. Sten blev mer och mer frustrerad. Chefen hade visat på väldigt fina resultat från andra polisdistrikt, där nästan samtliga tjuvar hade sagt att de skulle sluta med brott bara de fick ett jobb. När han ställde de första frågorna försökte han verkligen tolka hela den harang som följde.

Därefter fyllde han bara i ja eller nej beroende på vilket han tyckte lät bäst. Det var ju för fan inte hans idé och inte heller hans frågor och dessutom skulle det inte vara han som slutligen skulle ställa frågorna. Han bestämde sig för att se till att ge dem som skulle ställa frågorna lite muntliga instruktioner vid sidan av. Han avslutade intervjun med Stoffe när han hade ungefär hälften av frågorna kvar. Därefter svarade han snabbt på resten och väntade på nästa tjuv.

Samma kväll, efter middagen, talade Elin om att hon var klar med Örjans hustru.

– Jag hittade ingenting. Hon var nykter, hon hade inga brännskador, hon dog förmodligen av hjärtflimmer.

Därefter diskuterade de fallet i någon timme utan att de kom fram till något.

Dagen efter ringde Sten till den kriminaltekniska avdelningen och frågade vad de kommit fram till. Han fick en redogörelse, lyssnade och skrev ner lite anteckningar på en post-it lapp. Snart var post-it lappen full och han fick ta en till. Innan han avslutat samtalet hade han fått ihop fem lappar. Lapparna klistrade Sten på den sida i utredningen där han beskrev vad de fann vid det senaste besöket i lägenheten. Nöjd med detta gick han in till Fredrik och berättade vad han fått veta. De bestämde sig för att göra ett ordentligt förhör med dottern.

Det var en liten pojke som öppnade dörren. Han såg misstänksamt på dem och sa i en tillgjort skarp ton:

– Vi ska inte ha något, mamma har inte råd.

Sten böjde sig ner, tittade pojken i ögonen samtidigt som han tog fram sin polisbricka ur innerfickan.

– Vi är poliser.

– Oj. Pojken tittade storögt på dem och sa sedan med darrande röst:

– Det var inte meningen, jag gjorde det inte med flit. Han började gråta.

Sten funderade en stund om han skulle tala om som det var eller om han skulle utnyttja tillfället att uppfostra barnet en smula. Han valde det senare.

– Det är bra, men gör inte om det. Du vet att polisen har ögonen på alla.

Sten hörde hur Fredrik kämpade med att hålla sig för garv.

– Får vi tala med din mamma nu?

Ungefär samtidigt som han sa detta, dök mamman upp i hallen.

– Hej, vi skulle behöva prata lite mer med dig, har du möjlighet att följa med till polisstationen?

– Ja vet inte om jag kan fixa någon barnvakt.

– Det vore väldigt bra, har du någon som du kan ringa?

Hon funderade lite.

– Jag tror inte det. Ja brukar inte ha någon barnvakt och dessutom är dom lite sjuka. Ja det är därför som dom inte är i skolan.

Sten och Fredrik tittade lite förvånat på pojken. Det såg ut som hon skämdes lite över att barnen inte var i skolan.

– Jag har ont i halsen, sa pojken och klämde ur sig en väldigt fejkad hostning.

– Okej, tror du att du kommer att gå till skolan i morgon?

Pojken sa ingenting, men mamman tittade strängt på honom och sa:

– I morgon måste du gå till skolan, din syster också.

– Bra, när kan du komma till polisstationen?

– Helst på förmiddan, då kan jag städa sen.

Efter att de bestämt en tid vände de båda poliserna sig om för att gå, men Sten hejdade sig.

– Det var et par saker till, skulle vi kunna ta det någonstans där det är lite ostört?

Hon tog med dem ut i köket och stängde dörren efter dem. Sten tog fram stämpeldyna samt finger- och fotravytrycksblankett. Samtidigt frågade han henne om mobiltelefonnumret och vilken operatör hon använde.

Väl inte på polisstationen gick Sten direkt till skannern och skannade in blanketten därefter mejlade han den till kriminalteknikerna i Stockholm.

Det blev lunch och därefter hade kriminalgruppen möte. Sten redogjorde för hela fallet med alla detaljer och idéer han fått. Det tog över en timme. Chefen beslutade att Fredrik skulle kolla upp vilka master hon varit uppkopplad emot under tiden runt bägge dödsfallen och Anders skulle förbereda förhöret. De diskuterar därefter vilka frågor han borde ställa. Anders skrev ned alla förslagen i ett kollegieblock. Efter närmare en timme hade han fått ihop två sidor med frågor. De tyckte alla att det kanske blev lite mycket frågor och flera av dem liknade varandra. De strök bland frågorna och diskuterade i ytterligare nästan en timme till i vilken ordning de skulle ställa dem. Anders nummerade varje fråga och det blev ganska många strykningar innan till sist alla sa att de var nöjda.

– Vi måste ha bevis på att hon var i mammans lägenhet på kvällen då hon dog. Sten kan du kolla med grannarna, hemtelefonen eller vad fan som helst.

– Hemtelefonen, vad då rå?

– Jamen barnen kanske ringde dit eller nått?

Dottern

De skulle mötas klockan nio i receptionen. Hon står där redan fem minuter i nio, när Sten och Fredrik kommer. Hon ser trött ut. De går fram till henne och både Sten och Fredrik räcker samtidigt fram handen för att hälsa. De tar med henne till det stora förhørsrummet, där Anders väntar på dem. Han reser sig när de kommer, möter kvinnan och sträcker fram handen. Därefter går han tillbaka till sin plats och sätter sig. Både till höger och till vänster samt mitt för honom ligger travar med papper. Sten sätter sig bakom den vänstra traven och Fredrik bakom den högra. Anders förklarar kort vad som kommer att hända därefter sätter han igång en bandspelare som står bredvid honom. Han skjuter den mikrofon som står på bordet, mot kvinnan därefter ber han henne säga sitt fullständiga namn. Under tiden som hon säger detta kontrollerar han en mätarnål på bandspelaren.

Därefter börjar de med det verkliga förhöret. Det är Anders som ställer de flesta frågorna, men även Sten och Fredrik skjuter in lite frågor då och då. Frågorna kommer snabbt, svaren tar längre tid.

– När flyttade du hemifrån?

– 1985.

– Hur gammal var du då?

– 20 år.

– Varför flyttade du hemifrån?

– Jag ville det, jag var trött på att bo hemma. Det är väl inget konstigt.

– Nej inte alls, men gillade du inte dina föräldrar?

– Jodå, hon tvekar lite mer än vid de andra frågorna, i alla fall gillade jag pappa.

– Men var inte han lite kufisk. Frågade Sten.

– Nej, han var snäll.

– Mamma då?

– Hon var inte så snäll, hon höll på och tjatade på mig och pappa hela tiden.

– Hur då tjatade?

– Vi fick inte blöta ner på golvet eller göra några fläckar och sånt.

– Grälade de mycket?

– Nej, jo mamma grälade ganska mycket på pappa. Men han svarade inte så mycket. Så det blev inte direkt några riktiga gräl.

– Tyckte du bättre om din pappa?

Det såg ut som hon skämdes, hon tittade ner i golvet och sedan sa hon lågt:

– Ja.

– Men var han inte lite deprimerad, din pappa?

– Jo det var han nog, särskilt efter olyckan.

– Var det verkligen en olycka?

Nu såg det ännu mer ut som om hon skämdes.

– Jag vet inte faktiskt. Han ringde mig precis innan det hände. Han brukar inte ringa mig så ofta och särskilt inte från jobbet. Han sa typ att han tyckte om mig mest av allt på jorden. Så brukar han inte säga annars. Jag tyckte att han lät ledsen. Jag frågade om det hänt något, men han ville inte svara på det.

Sten funderar lite över detta. Det kunde ju antingen vara sant eller något hon bara hittade på för att få det att låta mer som om han försökt ta livet av sig. Han bestämmer sig för att kanske försöka kolla om det gick att få fram uppgifter från lastbilsfabriken eller Telia om vem som hade ringt var den aktuella dagen.

Anders fortsätter med de frågor de tidigare hade kommit överens om.

– Har du varit inne på lastbilsfabriken?

– Ja, flera gånger när jag var liten. Dels med pappa och dels med skolan.

– Har du varit där i vuxen ålder?

– Nej.

– Varför tecknade din pappa en till livförsäkring, bara några månader innan han dog?

Hon funderar extra länge denna gång, innan hon svarar:

– Jag vet inte, jag hade ingen aning om det.

– Sa han inget om det, du var ju förmånstagare?

– Jo, men han sa inget.

Anders viskar något till Sten. Sten nickar och viskar till Fredrik.

Fredrik reser sig och går ut.

Alla sitter tysta och väntar.

Det dröjer en bra stund och Sten frågar om det är någon som vill ha kaffe. Därefter går han iväg till kaffeautomaten utan att ha väntat på svar från de andra.

När han kommer tillbaka med en kanna kaffe, kaffemuggar, ett mjölkpaket, sockerbitar, skedar och en låda med kakor, ser han hur Anders står framför kvinnan. Han har handskar på händerna och i dem håller han ett järnspekt.

– Är du säker på att du inte hållit i detta spett?

Hon vidhåller att hon inte hållit i spektet. Men rösten går upp nästan i falsett, så där som den ofta gör när folk ljuger. Dessutom skruvar hon på sig.

Anders sätter sig igen. Därefter öppnar han ett kuvert som ligger framför honom på bordet. Han stoppar in handen och tar ut ett passerkort.

– Känner du igen det här kortet?

– Ja det är min pappas. Han brukade ibland ha det på sig när han kom hem från jobbet, när han glömt att ta av sig det.

– Varför hade du slängt det i en papperskorg vid busshållplatsen?

– Det har jag inte alls gjort.

– Vad hade du gjort med det då?

– Ingenting.

– Var det inte otäckt att se din pappas huvud krossas under billyften.

Sten ryser till. Nu när han hör frågan inser han hur brutal den var. Han ångrar att han propsade på att de skulle ställa den.

Hon svarar inte, däremot börjar hon gråta.

De gick inte att få ur henne något mer på en bra stund. Istället fikar under tystnad.

Hon slutar gråta, torkar sig i ansiktet med en servett som Anders har gett henne. Men säger fortfarande ingenting. Anders släpper denna tråd och fortsätter med mammans död:

– Vi vet att du var i dina föräldrars lägenhet samma kväll som hon dog. Vad hände då?

– Jag var inte alls där.

– Lägg av, en av grannarna säger att han hörde dig skrika och han hörde ljudet av glas som krossades. Dessutom ringde någon din dotters mobiltelefon från lägenheten vid åttatiden på kvällen.

Hon svarar upprört och med väldigt mycket falsett i rösten:

– Men jag var inte där det var väl mamma som ringde henne.

– Då får vi kolla med din dotter, vad har hon för mobiltelefonnummer.

– Det borde väl ni veta.

– Okej, Sten kan du ringa henne och kolla?

Anders fortsatte:

– Nåväl låt säga att det inte var du som var i lägenheten, vem skulle det då vara som var där och slet ner tavlor och skrek. Hade hon några ovänner din mor?

Sten reser sig för att gå och ringa.

Anders tar ut ett föremål ur en väska på golvet. Det är en hårtork.

– Känner du igen denna?

– Ja, det är min mors.

- Vi tror att du hjälpte din mor att med denna göra badvattnet strömförande.
 - Det gjorde jag inte alls.
 - Det tror vi ändå. Kan du annars förklara för oss hur hon klarade av det experimenterande som det krävs för att göra badvattnet strömförande. Alla de proppar som måste bytas utan att ens parketten i hallen blev fuktig. Hur kommer det sig att det inte var några fingeravtryck på propparna, inte ens några från teknikern som tagit i en av dom med handen dagen efter händelsen? Du var i lägenheten under tiden som mina kollegor åt lunch, inte sant?
- Hon gråter nu.
- Sten kommer in i rummet. Anders tittar frågande på honom. Sten vickar med huvudet i sidled. De väntar på henne.
- Anders tar fram några fotografier ur ett kuvert.
- Känner du igen dessa tavlor. Han pekar mot fotografierna och skjuter över dem mot henne.
 - Ja, dom hängde i vardagsrummet.
 - Varför låg dom i soprummet? Varför skulle din mor slita ner tavlorna, skrika och sedan gå ner med dem till soprummet innan hon tog livet av sig?
- Inget svar.
- Varför hade din far två livförsäkringar och din mor en. Varför skrev de inte varandra som förmånstagare utan de skrev dig?
- Inget svar.
- Varför var din mobiltelefon avstängd både när din far och din mor dog. Du brukar ju inte stänga av den annars? Den frågan hade de lagt till i efterhand när Sten fått dessa upplysningar av Comviq.
- Hon fortsätter titta, fast efter en stund erkänner hon att hon var i lägenheten en stund på kvällen. Hennes mor anklagar henne för att hon fått pappan att ta sitt liv. Att hon utnyttjat honom för att få ut pengar på livförsäkringen. Hon blir förbannad på modern. Sliter ner de fulaste tavlorna från väggen och skriker på henne att hon var en elak satkärning sedan går hon ner till bussen. De kommer inte längre än så. Men efter förhöret är alla ense om att hon förmodligen har mer med saken att göra än så. Men ingen av dem kommer på något sätt att bevisa det.
- Sten avslutar med att säga:
- Fan i Holland är ju aktiv dödshjälp till och med tillåtet, så om de nu ville dö är det väl upp till dom. Jag skulle aldrig hjälpa någon att dö, men jag skulle velat hjälpa min morfar fast jag vågade inte. Det är väl lika bra att vi bestämmer oss för att de tog livet av sig själva.
- De andra nickar.